

Yttrande med anledning av kommunfullmäktiges beslut den 17 oktober 2005 § 20 Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet

Remiss från Länsrätten i Stockholms län

Remisstid den 10 februari 2006

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och åberopas av juridiska avdelningen upprättat förslag till yttrande. (*bilaga 1*)
2. Tidigare ingivet yttrande till Kammarrätten i Stockholm godkänns. (*bilaga 2*)
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Thomas Svensson har överklagat Stockholms kommunfullmäktiges beslut den 17 oktober 2005 § 20 Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet.

Klaganden har anført att beslutet utgör beviljande av olagligt statsstöd i strid mot artikel 87(1) och artikel 88(3) i EG-fördraget. Vidare har klaganden gjort gällande att beslutet strider mot förbudet mot spekulativ näringsverksamhet och förbudet att ge individuellt stöd till enskilda näringsidkare (2 kap. 7 och 8 §§ kommunallagen). Beslutet innebär enligt klaganden att kommunfullmäktige överskridit den kommunala kompetensen och därför skall upphävas enligt 10 kap. 8 § p. 2 kommunallagen.

Vad klaganden gjort gällande om beviljande av olagligt statsstöd får anses inrymmas i prövningsgrunden enligt 10 kap 8 § p. 4 kommunallagen att beslutet strider mot lag eller annan författning.

I detta ärende, i förslag till yttrande, bemöter staden vad klaganden anført – *bilaga 1*.

Remiss

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att juridiska avdelningens förslag till yttrande ges in till länsrätten och att godkänna tidigare ingivet yttrande till kammarrätten.

Mina synpunkter

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och åberopas av juridiska avdelningen upprättat förslag till yttrande.
2. Tidigare ingivet yttrande till Kammarrätten i Stockholm godkänns.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 25 januari 2006

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Thomas Svensson har överklagat Stockholms kommunfullmäktiges beslut den 17 oktober 2005 § 20 Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet.

Klaganden har även begärt verkställighetsförbud (inhibition). Länsrätten har i beslut den 15 november 2005 avslagit yrkandet om inhibition.

Klaganden överklagade länsrättens beslut till Kammarrätten i Stockholm som meddelade prövningstillstånd i frågan om inhibition.

Kammarrätten förelade staden att inkomma med skriftligt svar på överklagandet senast den 15 december 2005. Stadsjuristen har i egenskap av stadens ombud ingett yttrande den dagen. Kammarrätten har i beslut den 22 december 2005 avslagit överklagandet.

Enligt uppgift från kammarrätten har beslutet överklagats till Regeringsrätten den 12 januari 2006.

Bakgrund

Staden har förelagts att senast den 10 februari 2006 inkomma med yttrande över överklagandet till länsrätten.

Klaganden har anfört att beslutet utgör beviljande av olagligt statsstöd i strid mot artikel 87(1) och artikel 88(3) i EG-fördraget. Vidare har klaganden gjort gällande att beslutet strider mot förbudet mot spekulativ näringsverksamhet och förbudet att ge individuellt stöd till enskilda näringsidkare (2 kap. 7 och 8 §§ kommunallagen). Beslutet innebär enligt klaganden att kommunfullmäktige överskridit den kommunala kompetensen och därför skall upphävas enligt 10 kap. 8 § p. 2 kommunallagen.

Vad klaganden gjort gällande om beviljande av olagligt statsstöd får anses inrymmas i prövningsgrunden enligt 10 kap 8 § p. 4 kommunallagen att beslutet strider mot lag eller annan författning.

I förslaget till yttrande bemöter staden vad klaganden anfört.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. Juridiska avdelningen har utarbetat ett förslag till yttrande.

Stadsledningskontoret föreslår i ett tjänsteutlåtande av den 23 januari 2006 att kommunstyrelsen beslutar att juridiska avdelningens förslag till yttrande ges in till länsrätten och att godkänna tidigare ingivet yttrande till kammarrätten.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Tidigare ingivet yttrande till kammarrätten
3. Överklagande

Länsrätten i Stockholms län
Box 17106
104 62 STOCKHOLM

MÅL NR 25240-05 ROTEL 221

Länsrätten har förelagt Stockholms stad att yttra sig med anledning av att Thomas Svensson överklagat Stockholms kommunfullmäktiges beslut den 17 oktober 2005 § 20 Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet. Stockholms stad har förelagts att senast den 10 februari 2006 yttra sig över överklagandet.

Beslutet

Kommunfullmäktige beslutade den 17 oktober 2005

§ 20

Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet (utl. 2005:184)

Dnr 035-2620/2005

Kommunstyrelsens utlåtande nr 2005:184 behandlades. Utlåtandet gäller ett ärende om handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet.

Ordet innehades av borgarrådet Rönngren, Rolf Könberg, Björn Ljung, Håkan Wahlén och Mehdi Oguzsoy.

Yrkanden

Under överläggningen hade yrkats

dels bifall till kommunstyrelsens förslag,

dels av Rolf Könberg (m) och Björn Ljung (fp) bifall till moderata samlingspartiets och folkpartiet liberalernas gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - följande.

1. Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet godkänns.
2. AB Svenska Bostäder, AB Stockholmskem, AB Familjebostäder och AB Stokab uppmanas att genomföra bredbandsutbyggnaden och anslutningen av bostäder och lokaler enligt föreslagna modellen.

3. Investeringen för hela lägenhetsbeståndet i AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder om 700 mnkr godkänns.
4. Föreslagen preliminär tidplan för bredbandsutbyggnad fastställs.
5. Förslag till bolagsordning för nätbolag inom respektive bostadsbolag godkänns.
6. Stockholms Stadshus AB tillsammans med bostadsbolagen ges i uppdrag att genomföra bolagsbildningarna.

Överklagandet

Klaganden har anfört att beslutet utgör beviljande av olagligt statsstöd i strid mot artikel 87(1) och artikel 88 (3) i EG-fördraget. Vidare har klaganden gjort gällande att beslutet strider mot förbudet mot spekulativ näringsverksamhet och förbudet att ge individuellt stöd till enskilda näringsidkare (2 kap. 7 och 8 §§ kommunallagen). Beslutet innebär enligt klaganden att kommunfullmäktige överskridit den kommunala kompetensen och därför skall upphävas enligt 10 kap. 8 § p.2 kommunallagen.

Vad klaganden gjort gällande om beviljande av olagligt statstöd får anses inrymmas i prövningsskäl enligt 10 kap 8 § p.4 kommunallagen att beslutet strider mot lag eller annan författning.

Inställning

Staden bestrider klagandens yrkande om att beslutet upphävs och yrkandet om inhibition.

Bemötande

Klaganden gör gällande att den av kommunfullmäktige godkända investeringen om 700 miljoner kr utgör statstöd. Staden bestrider påståendet.

Fullmäktigebeslutet innebär inte att Stockholms stad beviljat stöd till de aktuella kommunala bostadsbolagen eller att dessa beviljat stöd.

Bakgrund m.m.

Staden hänvisar till vad som framgår av utlåtande 2005:184 och vill framhålla samt tillägga följande.

Av fullmäktigebeslutets lydelse framgår att beslutet innebär bl.a. godkännande av handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgäster i de kommunala bostadsbolagen och godkännande av investeringen för de kommunala bostadsbolagens fastighetsbestånd.

I respektive kommunala bostadsbolags bolagsordning stadgas, med tillämpning av 3 kap. 17 § p.3 kommunallagen, att Stockholms kommunfullmäktige skall ges tillfälle att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Beslutet innebär alltså ett ställningstagande från fullmäktiges sida och innebär inte att staden, såsom klaganden uppfattat det, med skattemedel bidrar ekonomiskt till bredbandsutbyggnaden.

Staden konstaterar att de kommunala bostadsbolagen är självständiga juridiska personer som bl.a. har att följa aktiebolagslagens bestämmelser i sina verksamheter. Ett ställningstagande från kommunfullmäktige blir inte rättsligt bindande för bolagsstyrelserna (prop. 2001/02:80 s.76).

De kommunala bostadsbolagen

Enligt 2 kap. 1 § kommunallagen får kommuner själva ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och som inte skall handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan.

Kommunerna har i rättspraxis en helt oomtvistad rätt att vara verksamma på en rad områden som vanligen ses som en del av näringslivet, exempelvis bostadsföretag. Utgångspunkten är allmänintresset. De kommunala bostadsbolagen tillhandahåller allmännyttiga anläggningar och tjänster åt kommunmedlemmarna. Det är fråga om s.k. sedvanlig kommunal affärsverksamhet.

De kommunala bostadsbolagen verkar inom den konkurrensutsatta hyresbostadsmarknaden i Stockholm. De har till ändamål att främja en fungerande bostadsförsörjning i Stockholms stad. För detta ändamål skall bolagen förvärva fastigheter och tomträtter för att på dessa bygga och förvalta bostäder, affärslägenheter och tillhörande kollektiva anordningar ävensom att handha liknande byggnads- och förvaltningsuppdrag åt Stockholms kommun.

AB Svenska Bostäder är Sveriges största bostadsbolag. Bolaget äger och förvaltar 928 fastigheter med 43 000 lägenheter och 5 100 kommersiella lokaler. Fastighetsbeståndets värde uppgår till 34,7 mdkr. Värderingen grundar sig på faktiska förhållanden och bedömningar av marknadsmässiga avkastningskrav.

AB Stockholmshem förvaltar 30 800 lägenheter och 3 700 lokaler. Fastighetsbeståndets värde bedömdes vara cirka 23 mdkr.

AB Familjebostäder förvaltar 22 135 lägenheter och 2 333 lokaler. Fastighetsbeståndets bedömda marknadsvärde är drygt 22 mdkr.

Uppgifterna avser förhållandena per den 31 december 2004. De kommunala bostadsbolagens totala fastighetsbestånd uppgår alltså till cirka 80 mdkr. Aktierna i bostadsbolagen ägs till minst 91 % av moderbolaget Stockholms Stadshus AB och resten av Stockholms stad.

Handlingsplanens innebörd

Den handlingsplan som fullmäktige godkänt innebär en successiv utbyggnad av fiberoptiskt bredbandsnät som planeras i bostadsbolagens fastighetsbestånd.

Klaganden göra gällande att den av kommunfullmäktige godkända investeringen om 700 miljoner kr utgör statstöd. Staden bestrider påståendet, det är inget stödbelopp.

Fullmäktigebeslutet innebär inte att Stockholms stad beviljat ekonomiskt stöd till de kommunala bostadsbolagen eller att någon annan form av stöd utges. Det är inte fråga om att staden investerar eller att skattemedel används för bredbandsutbyggnaden.

Staden bestrider klagandens påståenden om att ytterligare 420 miljoner kr tillkommer samt att den totala investeringen uppgår till cirka 1,1 mdkr kr.

Investeringsbehovet för bostadsbolagens fastighetsbestånd, enligt den föreslagna modellen med konkurrensneutrala bredbandsnät, bedöms vara cirka totalt 700 miljoner kr. I det beloppet ingår både basinvesteringar och tilläggsinvesteringar. Av investeringsbeloppet beräknas 38 % avse AB Svenska Bostäder AB, 35 % AB Stockholmshem och 27% AB Familjebostäder.

Staden vill betona att investeringarna – som varje bostadsbolag svarar för inom ramen för sin verksamhet - endast avser den infrastruktur (passivt nät) som berör respektive bolags fastigheter

(områdes- och fastighetsnät). Det är alltså inte fråga om att bygga något stamnät, ortssammanbindande nät i kommunen eller ortsnät (stadsnät).

Det initiala investeringsbehovet har kalkylerats till 320 miljoner kr för bostadsbolagens basinvesteringar i områdes- och fastighetsnät. Investeringens storlek har bedömts på grundval av modellen med successivt färdigställande.

Investeringen i fastighetsnät står för merparten, uppskattningsvis 90% av hela investeringsvolymen. Dessa investeringar görs alltså i bostadsbolagens egna eller med tomträtt innehavda fastigheter. Endast en mindre del, cirka 10%, av volymen avser områdesnät, anslutningar till befintligt ortsnät (stadsnät).

Den mindre delen områdesnät kommer bostadsbolagen framförallt att på affärsmässiga grunder hyra av AB Stokab, som även svarar för investeringen. Redan gjorda investeringar i AB Stokabs fibernät förväntas utnyttjas bättre.

Handlingsplanen innebär att hela den initiala investeringen kommer att bekostas av hyresgästerna. Som nämns i utlåtandet har AB Svenska Bostäder träffat en förhandlingsöverenskommelse rörande Järvafältet med Hyresgästföreningen i Stockholm innebärande en hyreshöjning med 47 kr/månad i hyresläge 2004. I priset ingår installation till en punkt i lägenheten. Överenskommelsen träffades i december 2003.

För närvarande pågår utbyggnad av fastighetsnät i Södra Järva. Fortsatt utbyggnad förutsätter enligt handlingsplanen att ett generellt avtal med Hyresgästföreningen i Stockholm träffas på liknande villkor för de övriga stadsdelar som berörs av handlingsplanen. Avtal har ännu inte träffats. Kan inte avtal om hyresjusteringar komma till stånd kommer ingen ytterligare utbyggnad att kunna ske. Hyra avser täcka hela kostnaden för utbyggnaden av nät fram till lägenhetsdörr.

Tillkommande investering beräknas till i genomsnitt 4000 kr för varje lägenhet/lokal och kommer att ske först då hyresgästen önskar ansluta sig till nätet. Tilläggsinvesteringen kommer att täckas av den kommunikationsoperatör som bostadsbolagen efter upphandling träffar avtal med om att driva näten. Kommunikationsoperatören måste göra en egen investering av den aktiva utrustningen som krävs för att den enskilde hyresgästen skall kunna utnyttja nätet för olika telekommunikationstjänster. Kommunikationsoperatörerna erlägger dels en fast avgift till bostadsbolagen, dels en rörlig del beroende på antalet hyresgäster som ansluter sig till kommunikationsoperatörernas tjänster. Enligt kalkylen tillkommer rörliga intäkter om motsvarande cirka 47 kr/månad per hyresgäst som ansluter sig. Denna tillkommande intäkt täcker hela den tilläggsinvestering om cirka 380 miljoner kr som måste göras om samtliga hyresgäster vill ansluta sig till bredbandsnätet.

Lokalhyresgästerna kommer att få betala för varje anslutningspunkt de önskar erhålla så att bostadsbolagen erhåller full kostnadstäckning. Varje anslutning förutsätter ett tillägg till hyresavtalet.

Detta innebär således att bolagen enligt handlingsplanen erhåller full täckning för såväl de initiala som tillkommande investeringar avseende bredbandsnät (320 miljoner kr + 380 miljoner kr=) 700 miljoner kr.

Det fiberoptiska bredbandsnätet, med en helt annan kapacitet och livslängd än existerande nät, kommer att ägas av respektive bostadsbolag (eller dess nätbolag). Enligt staden är det den ekonomiska livslängden som är av betydelse.

Bostadsbolagens hyresgäster efterfrågar hög kapacitet med möjlighet att själva välja telekommunikationstjänster från olika leverantörer, t.ex. internettjänster med olika kapacitet och olika telefonabonnemang. Bredbandsutbyggnaden väntas medföra nytta för hyresgästerna med en helt

annan valfrihet än idag då de enbart har en leverantör med ett nät med begränsad kapacitet och utbud att anlita.

Nätet har stort värde för hyresgästerna men även för bostadsbolagen i den fastighetstekniska delen av bolagens fastighetsförvaltande verksamhet. Med hjälp av fiberoptiskt bredbandsnät kan fastighetskötsel såsom styrning av värme, vatten, larm- och låsanordningar ske samt kommunikationen med hyresgästerna underlättas till gagn för verksamheten på ett helt annat sätt än idag. Investeringen väntas därför medföra en mer rationell fastighetsförvaltning och drift. Som framgår av utlåtandet är avsikten att de kommunala bostadsbolagen skall stärka sin konkurrenskraft på bostadsmarknaden.

Det är således fråga om fastighetsinvesteringar som bör sättas i relation till bostadsbolagens verksamheter och stora fastighetsbestånd om sammanlagt 80 mdkr. Bolagens planerade investeringar kommer, på motsvarande sätt som för andra fastighetsinvesteringar, att täckas av lån som respektive bostadsbolag avser att uppta. Kostnaden för lånen kommer sedan att täckas av hyror från hyresgästerna och ersättningar från kommunikationsoperatörerna.

På angivet sätt finns en heltäckande finansiering för handlingsplanen som är affärsmässigt grundad. Ingen kostnad kommer att stanna på bostadsbolagen som därigenom inte heller står någon finansieringsrisk. Det är alltså inte fråga om att Stockholms stad på något sätt bidrar till investeringarna. Det är heller inte fråga om att bostadsbolagen bekostar utbyggnaden.

Av gjorda kalkyler framgår att såväl de avskrivningskostnader som de driftkostnader som investeringarna ger upphov till kommer att täckas. Bostadsbolagens kalkyler, som gjorts utifrån erfarenheterna från Järvafältet, ger vid handen att bredbandsinvesteringen kan genomföras med normal avkastning på investerat kapital, dvs. 5,5-6,5 %. Det är således fråga om ett marknadsmässigt avkastningskrav på en adekvat och affärsmässigt motiverad investering på hyresbostadsmarknaden. Investeringen är således ekonomiskt finansierad och väntas även leda till lägre driftskostnader för bostadsbolagens fastighetsförvaltning.

Existerande fastighetsnät

I bostadsbolagens fastighetsbestånd finns idag ett koaxialnät (kopparnät) med exklusiv nyttjanderätt för viss TV-distributör enligt ”grundavtalet” som gäller till och med den 1 juli 2018. Detta nät går fram till skärningspunkt vid huskroppen.

I det grundavtal som finns mellan bostadsbolagen och TV-distributören åtar sig TV-distributören att tillhandahålla tv-kanalerna 1, 2 och 4. TV-distributören äger därutöver rätt att sälja analoga och digitala tjänster på koaxialnätet. TV-distributören har också rätt att sedan ett tilläggsavtal 1999 uppgradera näten på så sätt att signaler kan sändas i båda riktningarna. I avtalet mellan bostadsbolagen och TV-distributören anges:

”Fastighetsägaren har rätt att förlägga annat kablage i anslutning till fastighetsnätet. För sådan förläggning skall gälla att den ej får ha sådan omfattning eller karaktär att den på något sätt stör de tekniska förutsättningarna för StjärnTVnätets tjänster/signaler som StjärnTVnätet har exklusiv rätt att förmedla via fastighetsnätet. Det noteras att StjärnTVnätets exklusiva rätt avser det befintliga fastighetsnätet och att fastighetsägaren eller annan part äger rätt att installera ytterligare fastighetsnät i syfte att åstadkomma konkurrens vid distribution av tjänster och signaler.”

StjärnTVnätet ägs numera av en av aktörerna på marknaden, UPC. Det kan nämnas att klaganden enligt uppgift till staden är anställd av UPC.

Den affärsmässigt motiverade investeringen i bredbandsnät, som huvudsakligen avser fastighetsnät, är alltså även i överensstämmelse med gällande avtal. Investeringen innebär att ett bred-

bandsmonopol ersätts med konkurrens. Av miljöskäl och för att tillgodose dagens och framtida kapacitetsbehov sker utbyggnaden med optisk fiber.

Staden önskar framhålla att det inte endast är de kommunala bostadsbolagen i Stockholm som investerar i nya bredbandsnät till hyresgästerna i sina fastigheter. Att bostadsbolag investerar i fastighetsnät har blivit allt vanligare i Sverige.

Till exempel har kommunala bostadsbolag såsom Sollentunahem i Sollentuna, Förvaltaren i Sundbyberg, Signalisten i Solna, Mimer i Västerås och MKB i Malmö redan byggt nya bredbandsnät i sina fastighetsbestånd. Av en enkät som SABO låtit göra har 65 av 161 kommunalägda bostadsbolag uppgett att de har byggt nya bredbandsnät i fastigheter med existerande nät.

Även stora privata fastighetsägare i Stockholm såsom Wallenstam och Pressens Pensionskassa har, enligt Fastighetsägarna Stockholm, redan byggt nya nät för datakommunikation i sina fastigheter. Enligt uppgift har sistnämnda bostadsbolag motsvarande avkastningskrav på bredbandsnät såsom för andra fastighetsinvesteringar. Vidare har stora fastighetsägare som Akelius Fastigheter och HSB under 2005 träffat avtal om utbyggnad av bredband i sina fastigheter till boende och för att underlätta fastighetsdrift samt boendeservice.

10 kap. 8 § p.4 kommunallagen

- *Statsstöd enligt artikel 87(1) och artikel 88(3) i EG-fördraget*

Staden bestrider att det överklagade beslutet utgör statsstöd enligt 87(1) i EG-fördraget.

Staden bestrider att investeringen är att anse som olagligt statsstöd som beviljats i strid med artikel 88(3) i EG-fördraget. Staden vitsordar att artikel 88(3) i EG-fördraget har direkt effekt.

I målet är inte fråga om ekonomiskt stöd från en kommun eller bistånd med kommunala medel eller att kommunfullmäktige beviljat stöd till bredbandsutbyggnaden.

Det är heller inte beträffande de i målet aktuella investeringarna fråga om överföring av offentliga medel vilket krävs för tillämpning av artikel 87 i EG-fördraget.

Klaganden har påstått att staden med skattemedel subventionerar utbyggnaden av parallella nätverk för bredband. Staden hänvisar till vad som anförts och bestrider att staden eller bolagen på något sätt subventionerar de av fullmäktige godkända investeringarna. Som nämnts ovan är det fråga om marknadsmässiga investeringar som inom ramen för respektive bostadsbolags verksamhet i sin helhet avses bekostas av hyresgäster och kommunikationsoperatörer.

Dessutom innebär beslutet inte att ekonomiskt stöd på något sätt ges till utbyggnaden av bredband. De planerade investeringarna innebär varken några konkreta förmåner eller ingripanden med lika effekter som subventioner. Det är således inte fråga om något stöd. Det är fråga om affärsmässigt motiverade investeringar och normala affärsmässiga villkor.

Klaganden har påstått att staden beträffande utbyggnaden inte agerar på samma sätt som en privat investerare hade gjort under gällande marknadsförhållanden. Påståendet bestrids och staden hänvisar till vad som anförts.

Staden erinrar om att de kommunala bostadsbolagen agerar på en konkurrensutsatt fastighetsmarknad. Som nämnts är det fråga om en affärsmässigt grundad investering som motiveras av framförallt hyresgästernas efterfrågan på snabba telekommunikationstjänster och bostadsbolagens ändamål att främja en fungerande bostadsförsörjning i Stockholms stad.

Staden bestrider som nämnts det av klaganden uppskattade totala investeringsbeloppet och påståendet om att investeringen är förenad med risk. Den kalkylerade avkastningen visar att det är affärsmässigt grundade investeringar för bostadsbolagen.

Enligt staden är det uppenbart att det inte är fråga om stöd i den mening som avses i artikel 87 (1) EG-fördraget. Staden saknar anledning att bemöta vad klaganden angett beträffande övriga kriterier – b) och c) på s. 7 i överklagandet – i artikeln. Det kan ändå framhållas att staden bestrider att kriterierna är uppfyllda.

Då det inte är fråga om någon plan på att vidta eller ändra stödåtgärder aktualiseras inte anmälningsplikten enligt artikel 88 (3) i EG-fördraget.

10 kap.8 § p.2 kommunallagen

- *2 kap. 7 § kommunallagen*

Staden bestrider att det är fråga om ett ”finansiellt riskfyllt projekt”. Staden bestrider att det är fråga om ”tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster” eller ”ekonomiskt risktagande med kommuninnevärnarnas pengar”. Något intrång på det egentliga näringslivets område är inte för handen.

Staden hänvisar till vad som anförts om handlingsplanens innebörd finansiering, avkastningskrav m.m. Det är alltså fråga om affärsmässigt grundade fastighetsinvesteringar avseende fiberoptiskt bredbandsnät inom ramen för bostadsbolagens verksamhet, sedvanlig kommunal affärsverksamhet. I fastighetsförvaltande affärsverksamhet ingår bl.a. att göra relevanta investeringar avseende infrastruktur i fastigheterna och på så sätt skydda redan gjorda investeringar i fastigheter. De aktuella investeringarna avser som nämnts bl.a. leda till ökad valfrihet för hyresgästerna och stimulera konkurrensen på marknaden.

I sammanhanget önskar staden framhålla att i praxis har ett kommunalt främjande av den lokala trafikförsörjningen i vid bemärkelse liksom av elförsörjningen godtagits (prop. 1990/91:117 s. 151 ff). Åtgärder för att bereda kommuninvånarna möjligheter att få tillgång till KabelTV, datakommunikation etc. anses jämförbar med tidigare accepterade kommunala engagemang på kommunikationsområdet (se Kammarrätten i Stockholms dom 1995-08-04, mål nr 10899-1994 s. 24).

Vidare kan tilläggas att länsrättens i Stockholms läns dom 2005-08-24 i mål nr 7704-05 saknar relevans i sammanhanget. Kommunfullmäktige i Södertäljes upphävda beslut rörde etablering av stadsnät i kommunen, vars huvudsyfte presumerades vara att generera betydande vinst.

- *2 kap.8 § kommunallagen*

Staden bestrider att beslutet rör det egentliga näringslivet. Det är heller inte fråga om något individuellt inriktat stöd. Staden bestrider att beslutet innebär stöd som gynnar vissa enskilda kommunikationsoperatörer och näringsidkare med lokaler i allmännyttans lokaler.

Staden hänvisar till vad som anförts.

Sammanfattningsvis har klaganden inte visat att det överklagade beslutet med tillämpning av 10 kap. 8 § kommunallagen skall anses olagligt.

Inhibition

Staden tillägger följande med anledning av vad klaganden anfört om återställande och skada.

Staden hänvisar vad som anförts om fullmäktigebeslutet och de kommunala bostadsbolagen. Mot bakgrund av beslutets innebörd saknar ett inhibitionsbeslut i målet rättslig verkan avseende bolagens affärsmässigt fattade beslut och civilrättsligt bindande avtal. Risk för ersättningskyldighet för kontraktsbrott för de avtal som bolagen ingår för utbyggnaden saknas. Det allmänna kan således inte skadas vid verkställighet av beslutet.

Med hänvisning till att det är uppenbart att det inte är fråga om statsstöd saknas skäl att befara att Sverige ådras återbetalnings- och skadeståndsskyldighet.

Inte heller enskilda intressen kan skadas av beslutet. Det är som nämnts inte fråga om en bredbandsutbyggnad med skattemedel.

Skäl för inhibition saknas.

ABCDE

Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen

Dnr 669-4500/2005 Sid 12 (19)
2005-12-15

Kammarrätten i Stockholm
Box 2302
103 17 STOCKHOLM

M å l n r 7 1 7 9 - 0 5 R o t e l 0 3 4

Med stöd av bifogade behörighetshandling får jag anmäla mig som ombud för Stockholms kommun genom dess kommunstyrelse, nedan kallad staden, och anföra följande.

Staden har förelagts att inkomma med skriftligt svar på överklagandet.

Inställning

Staden bestrider klagandens yrkande om inhibition.

Bemötande

Med hänsyn till att kammarrätten fattat beslut om prövningstillstånd saknas anledning att bemöta de skäl klaganden åberopat till stöd för att prövningstillstånd skall meddelas.

Till bemötande av de grunder för interimistiskt beslut som klaganden angett anför staden följande.

Enligt stadens uppfattning är, såsom länsrätten funnit i sina skäl, rättsfallet RÅ 1986 ref. 7 alljämt relevant för prövningen av begäran om inhibition i laglighetsprövningsmål.

Staden kan inte finna att bestämmelsen i 28 § förvaltningsprocesslagen strider mot EG-rätten.

Staden vitsordar att artikel 88 (3) i EG-fördraget har direkt effekt.

I rättsfallet RÅ 1986 ref. 7 har regeringsrätten anfört:

”En bedömning av om inhibition bör meddelas i mål om kommunalbesvär skall grundas på ett preliminärt ställningstagande till frågan huruvida det överklagade beslutet är olagligt eller inte enligt de av klaganden åberopade omständigheterna. Inhibition bör vidare endast komma ifråga om starka skäl talar för att beslutet är olagligt och förbudet är ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada.”

Som länsrätten anfört i sina skäl framgår av rättspraxis att inhibition endast bör komma i fråga om starka skäl talar för att beslutet är olagligt och förbudet är ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada.

Staden bestrider att kraven för meddelande av inhibition av det överklagade beslutet bör vara lägre än enligt rättspraxis beträffande laglighetsprövningsmål. Reglerna för interimistiska åtgärder vid offentlig upphandling saknar relevans.

Staden bestrider även att en intresseavvägning skall ske på sätt klaganden anfört. Staden hänvisar till vad som anförts om rättspraxis.

Enligt gällande rätt är det klaganden som har att visa att skäl att meddela inhibition föreligger. Starka skäl för att det överklagade beslutet är olagligt krävs för inhibitionsbeslut.

Enligt stadens uppfattning har klaganden bevisbördan för sin talan i målet i enlighet med rättspraxis.

Domstolen har alltså att på grundval av i målet åberopade besvärsfakta först göra en preliminär bedömning av frågan om beslutets laglighet.

Staden bemöter de omständigheter klaganden hänvisat till inom klagotiden till stöd för sin talan enligt följande.

Överklagandet

Klaganden har anfört att beslutet utgör beviljande av olagligt statsstöd i strid mot artikel 87(1) och artikel 88 (3) i EG-fördraget. Vidare har klaganden gjort gällande att beslutet strider mot förbudet mot spekulativ näringsverksamhet och förbudet att ge individuellt stöd till enskilda näringsidkare (2 kap. 7 och 8 §§ kommunallagen). Beslutet innebär enligt klaganden att kommunfullmäktige överskridit den kommunala kompetensen och därför skall upphävas enligt 10 kap. 8 § p.2 kommunallagen.

Vad klaganden gjort gällande om beviljande av olagligt statstöd får anses inrymmas i prövningsgrunden enligt 10 kap 8 § p.4 kommunallagen att beslutet strider mot lag eller annan författning.

Beslutet

Kommunfullmäktige beslutade den 17 oktober 2005

§ 20

Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet (utl. 2005:184)

Dnr 035-2620/2005

Kommunstyrelsens utlåtande nr 2005:184 behandlades. Utlåtandet gäller ett ärende om handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet.

Ordet innehades av borgarrådet Rönngren, Rolf Könberg, Björn Ljung, Håkan Wahlén och Mehdi Oguzsoy.

Yrkanden

Under överläggningen hade yrkats

dels bifall till kommunstyrelsens förslag,

dels av Rolf Könberg (m) och Björn Ljung (fp) bifall till moderata samlingspartiets och folkpartiet liberalernas gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - följande.

7. Handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgästerna i de kommunala bostadsbolagen till bredbandsnätet godkänns.
8. AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, AB Familjebostäder och AB Stokab uppmanas att genomföra bredbandsutbyggnaden och anslutningen av bostäder och lokaler enligt föreslagna modellen.
9. Investeringen för hela lägenhetsbeståndet i AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder om 700 mnkr godkänns.
10. Föreslagna preliminär tidplan för bredbandsutbyggnad fastställs.
11. Förslag till bolagsordning för nätbolag inom respektive bostadsbolag godkänns.
12. Stockholms Stadshus AB tillsammans med bostadsbolagen ges i uppdrag att genomföra bolagsbildningarna.

Bakgrund m.m.

Staden hänvisar till vad som framgår av utlåtande 2005:184 och vill framhålla samt tillägga följande.

Av fullmäktigebeslutets lydelse framgår att beslutet innebär bl.a. godkännande av handlingsplan för uppkoppling av bredband till hyresgäster i de kommunala bostadsbolagen och godkännande av investeringen för de kommunala bostadsbolagens fastighetsbestånd.

I respektive kommunala bostadsbolags bolagsordning stadgas, med tillämpning av 3 kap. 17 § p.3 kommunallagen, att Stockholms kommunfullmäktige skall ges tillfälle att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Beslutet innebär alltså ett ställningstagande från fullmäktiges sida och innebär inte att staden, såsom klaganden uppfattat det, med skattemedel bidrar ekonomiskt till bredbandsutbyggnaden.

Staden konstaterar att de kommunala bostadsbolagen är självständiga juridiska personer som bl.a. har att följa aktiebolagslagens bestämmelser i sina verksamheter. Ett ställningstagande från kommunfullmäktige blir inte rättsligt bindande för bolagsstyrelserna (prop. 2001/02:80 s.76).

De kommunala bostadsbolagen

Enligt 2 kap. 1 § kommunallagen får kommuner själva ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och som inte skall handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan.

Kommunerna har i rättspraxis en helt oomtvistad rätt att vara verksamma på en rad områden som vanligen ses som en del av näringslivet, exempelvis bostadsföretag. Utgångspunkten är allmänintresset. De kommunala bostadsbolagen tillhandahåller allmännyttiga anläggningar och tjänster åt kommunmedlemmarna. Det är fråga om s.k. sedvanlig kommunal affärsverksamhet.

De kommunala bostadsbolagen verkar inom den konkurrensutsatta bostadsmarknaden i Stockholm. De har till ändamål att främja en fungerande bostadsförsörjning i Stockholms stad. För detta ändamål skall bolagen förvärva fastigheter och tomträtter för att på dessa bygga och förvalta bostäder, affärslägenheter och tillhörande kollektiva anordningar ävensom att handha liknande byggnads- och förvaltningsuppdrag åt Stockholms kommun.

AB Svenska Bostäder är Sveriges största bostadsbolag. Bolaget äger och förvaltar 928 fastigheter med 43 000 lägenheter och 5 100 kommersiella lokaler. Fastighetsbeståndets värde uppgår till 34,7 mdkr. Värderingen grundar sig på faktiska förhållanden och bedömningar av marknadsmässiga avkastningskrav.

AB Stockholmshem förvaltar 30 800 lägenheter och 3 700 lokaler. Fastighetsbeståndets värde bedömdes vara cirka 23 mdkr.

AB Familjebostäder förvaltar 22 135 lägenheter och 2 333 lokaler. Fastighetsbeståndets bedömda marknadsvärde är drygt 22 mdkr.

Uppgifterna avser förhållandena per den 31 december 2004. De kommunala bostadsbolagens totala fastighetsbestånd uppgår alltså till cirka 80 mdkr. Aktierna i bostadsbolagen ägs till minst 91 % av moderbolaget Stockholms Stadshus AB och resten av Stockholms stad.

Handlingsplanens innebörd

Den handlingsplan som fullmäktige godkänt innebär en successiv utbyggnad av fiberoptiskt bredbandsnät som planeras i bostadsbolagens fastighetsbestånd.

Klaganden göra gällande att den av kommunfullmäktige godkända investeringen om 700 miljoner kr utgör statstöd. Staden bestrider påståendet, det är inget stödbelopp.

Fullmäktigebeslutet innebär inte att Stockholms stad beviljat ekonomiskt stöd till de kommunala bostadsbolagen eller att någon annan form av stöd utges. Det är inte fråga om att staden investerar eller att skattemedel används för bredbandsutbyggnaden.

Staden bestrider klagandens påståenden om att ytterligare 420 miljoner kr tillkommer samt att den totala investeringen uppgår till cirka 1,1 mdkr kr.

Investeringsbehovet för bostadsbolagens fastighetsbestånd, enligt den föreslagna modellen med konkurrensneutrala bredbandsnät, bedöms vara cirka totalt 700 miljoner kr. I det beloppet ingår både basinvesteringar och tilläggsinvesteringar. Av investeringsbeloppet beräknas 38 % avse AB Svenska Bostäder AB, 35 % AB Stockholmshem och 27% AB Familjebostäder.

Staden vill betona att investeringarna – som varje bostadsbolag svarar för inom ramen för sin verksamhet - endast avser den infrastruktur (passivt nät) som berör respektive bolags fastigheter (områdes- och fastighetsnät). Det är alltså inte fråga om att bygga något stomnät, ortssambindande nät i kommunen eller ortsnät (stadsnät).

Det initiala investeringsbehovet har kalkylerats till 320 miljoner kr för bostadsbolagens basinvesteringar i områdes- och fastighetsnät. Investeringens storlek har bedömts på grundval av modellen med successivt färdigställande.

Investeringen i fastighetsnät står för merparten, uppskattningsvis 90% av hela investeringsvolymen. Dessa investeringar görs alltså i bostadsbolagens egna eller med tomträtt innehavda fastigheter. Endast en mindre del, cirka 10%, av volymen avser områdesnät, anslutningar till befintligt ortsnät (stadsnät).

Den mindre delen områdesnät kommer bostadsbolagen framförallt att på affärsmässiga grunder hyra av AB Stokab. Redan gjorda investeringar i AB Stokabs fibernät förväntas utnyttjas bättre.

Handlingsplanen innebär att hela den initiala investeringen kommer att bekostas av hyresgästerna. Som nämns i utlåtandet har AB Svenska Bostäder träffat en förhandlingsöverenskommelse rörande Järvafältet med Hyresgästföreningen i Stockholm innebärande en hyreshöjning med 47 kr/månad i hyresläge 2004. I priset ingår installation till en punkt i lägenheten

För närvarande pågår utbyggnad av fastighetsnät i Södra Järva. Fortsatt utbyggnad förutsätter enligt handlingsplanen att ett generellt avtal med Hyresgästföreningen i Stockholm träffas på liknande villkor för de övriga stadsdelar som berörs av handlingsplanen. Kan inte en överenskommelse träffas om hyresjusteringar kommer ingen ytterligare utbyggnad att kunna ske. Hyra avser täcka hela kostnaden för utbyggnaden av nät fram till lägenhetsdörr och uppgå till 320 miljoner kr.

Tillkommande investering beräknas till i genomsnitt 4000 kr för varje lägenhet/lokal och kommer att ske först då hyresgästen önskar ansluta sig till nätet. Tilläggsinvesteringen kommer att täckas av den kommunikationsoperatör som bostadsbolagen efter upphandling träffar avtal med om att driva näten. Kommunikationsoperatören måste göra en egen investering av den aktiva utrustningen som krävs för att den enskilde hyresgästen skall kunna utnyttja nätet för olika telekommunikationstjänster. Kommunikationsoperatörerna erlägger dels en fast avgift till bostadsbolagen, dels en rörlig del beroende på antalet hyresgäster som ansluter sig till kommunikationsoperatörernas tjänster. Enligt kalkylen tillkommer rörliga intäkter om motsvarande cirka 47 kr/månad per hyresgäst som ansluter sig. Denna tillkommande intäkt täcker hela den tilläggsinvestering om cirka 380 miljoner kr som måste göras om samtliga hyresgäster vill ansluta sig till bredbandsnätet.

Lokalhyresgästerna kommer att få betala för varje anslutningspunkt de önskar erhålla så att bostadsbolagen erhåller full kostnadstäckning. Varje anslutning förutsätter ett tillägg till hyresavtalet.

Detta innebär således att bostadsbolagen enligt handlingsplanen erhåller full täckning för såväl de initiala som tillkommande investeringar avseende bredbandsnät (320 miljoner kr + 380 miljoner kr =) 700 miljoner kr.

Det fiberoptiska bredbandsnätet, med en helt annan kapacitet och livslängd än existerande nät, kommer att ägas av respektive bostadsbolag (eller dess nätbolag).

Bostadsbolagens hyresgäster efterfrågar hög kapacitet med möjlighet att själva välja telekommunikationstjänster från olika leverantörer, t.ex. internetjänster med olika kapacitet och olika telefonabonnemang. Bredbandsutbyggnaden väntas medföra nytta för hyresgästerna med en helt annan valfrihet än idag då de enbart har en leverantör med ett nät med begränsad kapacitet och utbud att anlita.

Nätet har stort värde för hyresgästerna men även för bostadsbolagen i den fastighetstekniska delen av bolagens fastighetsförvaltande verksamhet. Med hjälp av fiberoptiskt bredbandsnät kan fastighetsskötsel såsom styrning av värme, vatten, larm- och låsanordningar ske samt kommunikationen med hyresgästerna underlättas till gagn för verksamheten. Investeringen väntas därför medföra en mer rationell fastighetsförvaltning och drift. Som framgår av utlåtandet är avsikten att de kommunala bostadsbolagen skall stärka sin konkurrenskraft på bostadsmarknaden.

Det är således fråga om fastighetsinvesteringar som bör sättas i relation till bostadsbolagens verksamheter och stora fastighetsbestånd om sammanlagt 80 mdkr. Bolagens planerade investeringar kommer, på motsvarande sätt som för andra fastighetsinvesteringar, att täckas av lån som respektive bostadsbolag avser att uppta. Kostnaden för lånen kommer sedan att täckas av hyror från hyresgästerna och ersättningar från kommunikationsoperatörerna.

På angivet sätt finns en heltäckande finansiering för handlingsplanen som är affärsmässigt grundad. Ingen kostnad kommer att stanna på bostadsbolagen som därigenom inte heller står någon finansieringsrisk. Det är alltså inte fråga om att Stockholms stad på något sätt bidrar till investeringarna. Det är heller inte fråga om att bostadsbolagen bekostar utbyggnaden.

Av gjorda kalkyler framgår att såväl de avskrivningskostnader som de driftkostnader som investeringarna ger upphov till kommer att täckas. Kalkylerna, som gjorts utifrån erfarenheterna från Järvafältet, ger vid handen att bredbandsinvesteringen kan genomföras med normal avkastning på investerat kapital, dvs. 5,5-6,5 %. Det är fråga om en adekvat och affärsmässigt motiverad fastighetsinvestering. Investeringen är således ekonomiskt finansierad och väntas även leda till lägre driftskostnader för bostadsbolagens fastighetsförvaltning.

Existerande fastighetsnät

I bostadsbolagens fastighetsbestånd finns idag ett koaxialnät (kopparnät) med exklusiv nyttjanderätt för viss TV-distributör enligt ”grundavtalet” som gäller till och med den 1 juli 2018. Detta nät går fram till skärningspunkt vid huskroppen.

I det grundavtal som finns mellan bostadsbolagen och TV-distributören åtar sig TV-distributören att tillhandahålla tv-kanalerna 1, 2 och 4. TV-distributören äger därutöver rätt att sälja analoga och digitala tjänster på koaxialnätet. TV-distributören har också rätt att sedan ett tilläggsavtal 1999 uppgradera näten på så sätt att signaler kan sändas i båda riktningarna. I avtalet mellan bostadsbolagen och TV-distributören anges:

”Fastighetsägaren har rätt att förlägga annat kablage i anslutning till fastighetsnätet. För sådan förläggning skall gälla att den ej får ha sådan omfattning eller karaktär att den på något sätt stör de tekniska förutsättningarna för StjärnTVnätets tjänster/signaler som StjärnTVnätet har exklusiv rätt att förmedla via fastighetsnätet. Det noteras att StjärnTVnätets exklusiva rätt avser det befintliga fastighetsnätet och att fastighetsägaren eller annan part äger rätt att installera ytterligare fastighetsnät i syfte att åstadkomma konkurrens vid distribution av tjänster och signaler.”

StjärnTVnätet ägs numera av en av aktörerna på marknaden, UPC. Det kan nämnas att klaganden enligt uppgift till staden är anställd av UPC.

Den affärsmässigt motiverade investeringen i bredbandsnät, som huvudsakligen avser fastighetsnät, är alltså även i överensstämmelse med gällande avtal. Investeringen innebär att ett bredbandsmonopol ersätts med konkurrens. Av miljöskäl och för att tillgodose dagens och framtida kapacitetsbehov sker utbyggnaden med optisk fiber.

I sammanhanget bör framhållas att det inte endast är de kommunala bostadsbolagen i Stockholm som investerar i nya bredbandsnät till hyresgästerna i sina fastigheter. Att bostadsbolag investerar i fastighetsnät har blivit allt vanligare i Sverige. Till exempel har kommunala bostadsbolag såsom Sollentunahem i Sollentuna, Förvaltaren i Sundbyberg, Signalisten i Solna, Mimer i Västerås och MKB i Malmö redan byggt nya bredbandsnät i sina fastighetsbestånd. Av en enkät som SABO låtit göra har 65 av 161 kommunalägda bostadsbolag uppgett att de har byggt nya bredbandsnät i fastigheter med existerande nät.

10 kap. 8 § p.4 kommunallagen

- *Statsstöd enligt artikel 87(1) och artikel 88 (3) i EG-fördraget*

Staden bestrider att det överklagade beslutet utgör statstöd enligt 87(1) i EG-fördraget.

Staden bestrider att investeringen är att anse som olagligt statsstöd som beviljats i strid med artikel 88 (3) i EG-fördraget.

I målet är inte fråga om ekonomiskt stöd från en kommun eller bistånd med kommunala medel eller att kommunfullmäktige beviljat stöd till bredbandsutbyggnaden.

Det är heller inte beträffande de i målet aktuella investeringarna fråga om överföring av offentliga medel vilket krävs för tillämpning av artikel 87 i EG-fördraget.

Klaganden har påstått att staden med skattemedel subventionerar utbyggnaden av parallella nätverk för bredband. Staden hänvisar till vad som anförts och bestrider att staden på något sätt subventionerar de av fullmäktige godkända investeringarna. Som nämnts ovan är det fråga om marknadsmässiga investeringar som inom ramen för respektive bostadsbolags verksamhet i sin helhet avses bekostas av hyresgäster och kommunikationsoperatörer.

Dessutom innebär beslutet inte att ekonomiskt stöd på något sätt ges till utbyggnaden av bredband. De planerade investeringarna innebär varken några konkreta förmåner eller ingripanden med lika effekter som subventioner. Det är således inte fråga om något stöd. Det är fråga om affärsmässigt motiverade investeringar och normala affärsmässiga villkor.

Klaganden har påstått att staden beträffande utbyggnaden inte agerar på samma sätt som en privat investerare hade gjort under gällande marknadsförhållanden. Påståendet bestrids och staden hänvisar till vad som anförts.

Staden erinrar om att de kommunala bostadsbolagen agerar på en konkurrensutsatt fastighetsmarknad. Som nämnts är det fråga om en affärsmässigt grundad investering som motiveras av framförallt hyresgästernas efterfrågan på snabba telekommunikationstjänster och bostadsbolagens ändamål att främja en fungerande bostadsförsörjning i Stockholms stad.

Staden bestrider som nämnts det av klaganden uppskattade totala investeringsbeloppet och påståendet om att investeringen är förenad med risk. Den kalkylerade avkastningen visar att det är affärsmässigt grundade investeringar för bostadsbolagen.

Med hänsyn till att det är uppenbart att det inte är fråga om stöd i den mening som avses i artikel 87 (1) EG-fördraget saknas anledning för staden att nu bemöta vad klaganden angett beträffande övriga kriterier i artikeln.

Då det inte är fråga om någon plan på att vidta eller ändra stödåtgärder aktualiseras inte anmälningsplikten enligt artikel 88 (3) i EG-fördraget.

10 kap.8 § p.2 kommunallagen

- *2 kap. 7 § kommunallagen*

Staden bestrider att det är fråga om ett ”finansiellt riskfyllt projekt”.

Staden bestrider att det är fråga om ”tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster” eller ”ekonomiskt risktagande med kommuninnevärnans pengar”. Något intrång på det egentliga näringslivets område är inte för handen.

Staden hänvisar till vad som anförts om handlingsplanens innebörd finansiering, avkastningskrav m.m. Det är alltså fråga om affärsmässigt grundade fastighetsinvesteringar avseende fiberoptiskt bredbandsnät inom ramen för bostadsbolagens verksamhet, sedvanlig kommunal affärsverksamhet. I fastighetsförvaltande affärsverksamhet ingår bl.a. att göra relevanta investeringar avseende infrastruktur i fastigheterna och på så sätt skydda redan gjorda investeringar i fastigheter. De aktuella investeringarna avser som nämnts bl.a. leda till ökad valfrihet för hyresgästerna och stimulera konkurrensen på marknaden.

I sammanhanget önskar staden framhålla att i praxis har ett kommunalt främjande av den lokala trafikförsörjningen i vid bemärkelse liksom av elförsörjningen godtagits (prop. 1990/91:117 s. 151 ff). Åtgärder för att bereda kommuninvånarna möjligheter att få tillgång till KabelTV, data-kommunikation etc. anses jämförbar med tidigare accepterade kommunala engagemang på kommunikationsområdet (se Kammarrätten i Stockholms dom 1995-08-04, mål nr 10899-1994 s. 24).

- 2 kap.8 § kommunallagen

Staden bestrider att beslutet rör det egentliga näringslivet. Det är heller inte fråga om något individuellt inriktat stöd. Staden bestrider att beslutet innebär stöd som gynnar vissa enskilda kommunikationsoperatörer och näringsidkare med lokaler i allmännyttans lokaler.

Staden hänvisar till vad som anförts.

Sammanfattningsvis har klaganden inte anført några omständigheter som skall medföra att det överklagade beslutet med tillämpning av 10 kap. 8 § kommunallagen skall anses olagligt.

Staden tillägger följande med anledning av vad klaganden anført om återställande och skada.

Staden hänvisar vad som anförts om fullmäktigebeslutet och de kommunala bostadsbolagen. Mot bakgrund av beslutets innebörd saknar ett inhibitionsbeslut i målet rättslig verkan avseende bolagens affärsmässigt fattade beslut och civilrättsligt bindande avtal. Risk för ersättningsskyldighet för kontraktsbrott för de avtal som bolagen ingår för utbyggnaden saknas. Det allmänna kan således inte skadas vid verkställighet av beslutet.

Med hänvisning till att det är uppenbart att det inte är fråga om statsstöd saknas skäl att befara att Sverige ådras återbetalnings- och skadeståndsskyldighet.

Inte heller enskilda intressen kan skadas av beslutet. Det är som nämnts inte fråga om en bredbandsutbyggnad med skattemedel.

Förutsättningarna för inhibition är inte uppfyllda.

Slutligen kan upplysas att överklagandeärendet skall behandlas av kommunstyrelsen varför staden av beredningsskäl begärt och erhållit anstånd med att inge yttrande till länsrätten.

Stockholm som ovan

Roland Strömgren